

بررسی نقش نور بر ارتقاء کیفیت فضای شهری و تأثیر آن بر ادراک انسان از فضا

ملکه حدادی وایقان*^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، موسسه آموزش عالی مازیار، (malakeh.hadadi@yahoo.com)

چکیده

در باور ما نور جایگاه بسیار مهمی از دیرباز تا کنون داشته است. نور جزئی از ذات زندگی انسان بوده است. در بسیاری از فرهنگ ها نور، یا خورشید به عنوان منبع نور، عنصری خدایی محسوب می شده است. یکی از رازهای نهفته در نور، مسئله دیدن است. دیدن به معنای زنده بودن و زندگی است. بنابراین وابستگی بشر به نور انکار ناپذیر است. بدون وجود نور انسان درک صحیحی از محیط اطراف خود ندارد و همین مسئله سبب ایجاد رعب و وحشت در انسان می گردد. نور همچنین یادآور پویایی و امنیت و تاریکی نشان دهنده ایستایی و عدم امنیت است. بنابراین نورپردازی به دلایل مختلفی همچون ایمنی، امنیت، سرزندگی محیط، حس زمان، خوانایی و ... دارای اهمیت ویژه می باشد. بشر از دوران ماقبل تاریخ تا کنون همواره سعی کرده است تا نور را به تاریکی بیاورد و شب را همچون روز روشن و زنده نگه دارد. از نظر اغلب مردم زنده نگه داشتن فضاهای شهری و زیباسازی آن در شب، مستلزم روشنایی و چراغانی کردن بیشتر فضا است. غافل از آنکه در بسیاری مواقع نصب تعداد زیاد منابع نوری، ارزش بصری بیشتری را نمی آفریند و کیفیت فضای شهری را بالا نمی برد و تنها باعث کاهش امنیت روانی و حس تحت نظر بودن و ترس را القاء می کند. در بیشتر مواقع نور شدید خود مهم ترین عامل در نادیده شدن اشیاء است. هدف این پژوهش در واقع مطالعه مفهوم نقش نور و تأثیر آن بر ارتقاء کیفیت فضای شهری و نیز تأثیر آن بر ادراک انسان از فضا می باشد. برای رسیدن به این هدف پس از بیان مفاهیم نور، فضای شهری، ادراک و آلودگی های نوری، به بررسی تعامل مفاهیم ذکر شده پرداخته و در نهایت به جمع بندی اطلاعات و نتیجه گیری پرداخته ایم.

واژه های کلیدی: نور، فضای شهری، ادراک، آلودگی نوری